

guia de lectura/ Aloma

I

I bé, tot m'apareix en la forma més grollera, més repugnant
TOLSTOI, *Anna Karenina*

Havien d'estalviar molt i mai no podien arribar a tenir les coses que els feien més falta. Va veure una senyora amb els cabells blancs i la cara desfeta a dins d'un cotxe molt llarg. Per què no havia de ser per a una noia, tot aquell luxe? Li va fer angúnia el que acabava de pensar. Al capdavant estava bé que els vells tinguessin comoditats. I anar sempre en cotxe devia ser poc divertit. Els pobres et devien mirar amb enveja. No tots, és clar, perquè n'hi havia que pensaven que el món no tenia remei.

II

No ho trobeu? És tan bonica que vénen ganes de clavar-li les dents
MARCEL PROUST, *Un amor de Swann*

Aloma es va tancar a la seva cambra i es va recolzar a l'ampit de la finestra [...] Li havia vingut una mica de tristesa. Es va estrènyer el pit amb els braços i va posar el cap al cantell de la paret. S'hauria quedat allí molta estona si hagués tingut algú al costat que li hagués besat la cara, les mans, el dit que s'havia tallat feia dies i que encara li feia mal. Sentia obscurament la poesia pobra de la seva casa, del seu carrer, d'aquelles estrelles petites que anaven sortint. Era un llanguiment dolç a tot el cos, amb la frescor de la paret a la galta.

III

Per què aquestes coses i no pas d'altres?
BEAUMARCHAIS

IV

Cap a la fi del passeig Julià remarcà que ella es ruboritzava molt
STENDHAL, *El roig i el negre*

No hauria pogut explicar per què tenia aquella angúnia. Ningú no havia fet res que no es pogués fer. El seu germà i Robert estaven al costat de Coral. Tan exagerada, sense aquella tendresa que de vegades l'ofegava a ella... Hi havia moments que odiava tothom: menys el nen.

V

Tot ha d'ésser singular en la vida d'una noia com jo
STENDHAL, *El roig i el negre*

Els homes... El seu germà havia de treballar molt, i tot el que trobava en arribar a casa era el mal humor d'Anna. El marit de Mercè havia mort sol com una bèstia. I Robert, que havia vist tantes coses, què n'havia tret? Ella, si no volia morir asfixiada, s'hauria de defensar amb les dents.

VI

Els sentiments de l'home són confusos i barrejats
BENJAMÍ CONSTANT, *Adolf*

- Separar-se, quan es tenen fills, no està bé – va dir Aloma.
- Estava furiosa. Robert va mirar la seva germana:
- Hi deu haver altres coses...
- Encara seria pitjor.
- Joan, que havia obert el diari, va alçar el cap:
- Calla! Què saps tu?
- Es devia adonar que havia parlat amb massa violència perquè va somriure i va afegir:
- Què saps tu de la força de les passions?
- Aloma, sense mirar-lo, li va contestar:
- Les passions s'aguanten.

VII

Pensava que era molt dolç de saber-se estimat
BENJAMÍ CONSTANT, *Adolf*

Es sentia feliç i no sabia per què. “Què tinc avui que ahir no tingués?”. Potser l'estimaven tots: el nen i els altres [...] Li hauria agradat tenir un promès lluny per poder escriure-li cartes i dir-li tot el que volgués sense por. Estava tan contenta que li semblava que ja el tenia. Per què no li havia d'escriure?

VIII

Essent tan semblants a la resta del món, podem confessar les nostres febleses
MEREDITH, *Els comedians tràgics*

IX

Jo crec que l'home només somia per no cessar de veure
GOETHE, *Les afinitats electives*

X

Tenia ganes d'anar-me'n lluny, com més lluny millor, allà on neix el mal temps
DOSTOIEVSKI, *La dispersera*

XI

Maleït aquell qui, en els primers moments d'una unió amorosa, no cregui que aquesta unió ha de ser eterna
BENJAMÍ CONSTANT, *Adolf*

Aloma va tornar a veure la noia del vestit vermell. Hauria volgut ser com ella i anar Rambla avall amb un noi que l'agafés per la cintura. Sense saber per què li va fer vergonya el que pensava

XII

Ella era a la vora i els altres no eren enlloc
THOMAS HARDY, *Teresa dels Ubervilles*

Va anar a veure si havia entrat aigua a la cuina. La finestra estava tancada. Quan anava a obrir-la va sentir els passos de Robert damunt de la sorra del jardí i el cop del reixat. On devia anar? Si en tot el dia no li havia dit res devia ser perquè estava molt trist, molt preocupat. Però no li hauria costat res de dir-li alguna cosa per fer-se perdonar de no haver-hi anat a la nit i de no haver-li parlat en tot el dia. “És clar, ell és tan gran i jo sóc tan jove!”. Va somriure i amb un dit va fer unes quantes ratlles en els vidres. Hauria de rentar-los.

XIII

Amor, no me dexes, que me moriré
JUAN ÁLVAREZ GATO

Després d'aquella nit va ser com una bogeria. Mai no hauria imaginat que algú pogués estimar-la tant. Sentia que Robert la desitjava tothora: hauria passat hores abraçant-la, besant-la, acariciant-la sota la roba prima; com si la vida se'ls hagués d'acabar aviat [...] Què se li'n donava que Maria fos casada si ella tenia un home que l'estimava per damunt de tot? Quan Robert sortia, l'esperava impacient, entrant i sortint del jardí. Així que el veia, obria el reixat i el besava com si l'ànima li fugís pels llavis. La sang lliscava neta per les venes, li posava color a les galtes i li omplia els ulls de vida. Dormia sense somnis, morta de tanta felicitat.

- Has estimat algú tant com a mi?
- No.

Aquell deliri semblava que no s'hagués d'acabar mai. Però un matí Aloma va rebre un telegrama: Anna deia que tornava i que el nen estava malalt.

XIV

- Dignes, foll, has diners? -. Respòs: - He amat -.
- Has viles, ni castells, ni ciutats, comodats ni ducats? -.
Respòs: - He amors, pensaments, plors, desirers, treballs, languiments, qui són millors que emperis ni regnats.

RAMON LLULL

Anna és la bondat, sí..., com el plat de sopa que cada dia et posen a taula. Aloma va tancar els ulls.

- Et molesta aquesta comparació?

Aloma tenia ganes de dir alguna cosa, però no se li acudia res. Joan va afegir:

- No ens hem d'enganyar: d'Anna no n'he estat mai enamorat. Era, només, la mena de dona que jo podia portar a casa. Però l'amor existeix; ho donaries tot, t'ho jugaries tot, perquè quan l'has tastat t'adones que és una de les poques coses que fan acceptar la vida [...] La veritat és que un dia em vaig enamorar de Coral com si tingués divuit anys. Després d'haver-me capgirat la vida, m'ha deixat com si no fos ningú.

[...] He viscut massa temps com si fos un altre home, i tornar-me a trobar tal com sóc és espantós. I no sé què fer.

XV

Res no hi havia en ella de tan profundament arrelat que hom no pogués arrencar gairebé fàcilment

ALDOUS HUXLEY, *Dues o tres gràcies*

XVI

Veus allí una joveneta pàl·lida que està separada de tots els altres?
Mira com se'n va lentament.
Sembla que camini amb els peus junts.
No és veritat que s'assembla molt a Margalida?
GOETHE, *Faust* (1a part, escena XII)

El teu germà sap que no tinc diners. No fa gaire dies que li vaig dir. Si tingués el que ell necessita qui sap on fóra. Aloma va veure de seguida que Robert es penedia del que acabava de dir. Ja el coneixia una mica. Les últimes paraules no les havia dites perquè estigués de malhumor: li havien sortit de dintre sense voler.

Robert la va abraçar tan fort que va fer-li mal. "Quin fàstic, l'amor". Hauria volgut que l'endemà l'haguessin trobada morta al mig del carrer. Li va venir mareig. Cada vegada se sentia més presonera, més dominada. *Si tingués el que necessiteu, qui sap on fóra...* Mig boja de desesperació, li va mossegar els llavis.

Robert va saltar del llit va encendre el llum i groc de ràbia, li va dir:

- Bèstia!

Aloma el va veure que sortia amb la mà damunt dels llavis bruts de sang

XVII

Però l'home sap desvirtuar-ho tot, i té raó Rousseau en dir que tot el que és obra de l'home no val res. Generalment en l'home no hi ha res complet.
Està condemnat a la contradicció.
KALLIKINOV, *La tragèdia sexual de Lleó Tolstoi*

XVIII

I em rebel·lo contra la vida com si no hagués d'acabar-se'm mai.
BENJAMÍ CONSTANT, *Adolf*

Per ell ja només sóc una pobra noia que s'abandona; la carta l'ha fet decidir". Li va semblar que la mirava amb una mica de por, com si la cregués capaç de fer una bogeria que ho espatllaria tot.

- Vols dir que em podria casar amb un altre?

La va entendre de seguida:

- Pel que ha passat? No series la primera noia que es casaria sense poder portar flors blanques.

Aloma va somriure perquè no se n'adonés que li havia fet mal, però li van venir ganes de bufetejar-lo.

XIX

O en quantes parts, aquelles que més temen los llurs
Defalliments, se affollen e anans de temps parexen
BOCCACCIO, *El Corbatxo*

"És com si s'hagués trobat a les mans una noia amb moltes ganes d'estimar i sense saber què és estimar".

Ella, en el seu lloc, coneixent com devia conèixer la vida, l'hauria respectada. Encara que li hagués costat. De tot plegat seria ella la qui hauria de pagar les culpes. Ho acceptaria tot: el fill, si no moria en néixer, les privacions, el desconsol d'haver de viure sola.

Per què havia de pensar-hi si encara era tan lluny? "Potser ja m'hauré mort". No, no es moriria. Aniria de la mà del fill per camins foscos que no hauria vist mai. Ell parlaria, li faria preguntes i ella no sabia què dir-li. Per dintre ja seria morta.

Hauria cridat que tornés, li hauria explicat ben bé com era: ni tan indiferent ni tan dolenta. Una criatura. Li hauria demanat que la perdonés, que no recordés res que pogués fer-li mal. Li hauria dit que potser amb els anys seria una dona com les altres; prou abnegada per fer-lo feliç, més serena. Que potser el naixement del fill la canviaria... On trobaria una mica de tendresa, uns braços que l'emparessin? Es va mirar les mans: eren les mans d'una persona morta. Ella no estimaria mai més ningú. Detestava l'amor. Hauria volgut morir-se, no haver nascut. "Potser em moriré, i el petit amb mi. Millor. Si pogués dormir sempre...". No diria qui era el pare encara que la matessin. Callaria. No havia fet altra cosa: callar. Dissimular.

XX

La cortina, lenta i silenciosa com un destí que s'aproximés,
caigué damunt l'amor

MARGARET KENNEDY, *La nimfa constant*

Lluny, hi havia la remor sorda de la ciutat, noies que plantaven cara a la vida, sense somnis.

Una mica de vent va fer moure la flameta del fanal. Les cases estaven tancades. L'hivern vindria a vetllar-les.

I Aloma es va perdre carrers avall, com una ombra, dintre de la nit que l'acompanyava.